

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 252/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. apríla 2018 v senáte zloženom z predsedičky Ľudmily Gajdošikovej, zo sudcu Miroslava Duriša a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Júliou Chovancovou, Škultétyho 18, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 80/1998, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Júliou Chovancovou, Škultétyho 18, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 80/1998 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení obžalovaného účastníkom napadnutého konania vedeného krajským súdom od 15. decembra 1998. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 T 80/1998 zo 4. decembra 2001 bol sťažovateľ uznaný za vinného vinným v bodoch 1 až 7 obžaloby zo spáchania trestných činov podvodu, porušovania domovej slobody, vydierania, falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate a úradnej uzávery, vydierania a podvodu. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2 To 9/2002 z 5. marca 2002 tak, že v časti týkajúcej sa sťažovateľa zrušil v bode 1 a v bode 7 výrok o vine, treste a spôsobe jeho výkonu a o náhrade škody a v tomto rozsahu prikázal krajskému súd vec znovu prejednať a rozhodnúť. Krajský súd uznesením sp. zn. 1 T 80/1998 z 19. júna 2012 prerušil konanie z dôvodu neschopnosti sťažovateľa chápať podstatu a zmysel trestného konania a zúčastňovať sa hlavného pojednávania [§ 173 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005, pozn.] v dôsledku psychiatrického ochorenia. Aktuálny zdravotný stav sťažovateľa bol predmetom znaleckého posudku vypracovaného na podnet krajského súdu, ktorý bol krajskému súdu doručený 16. mája 2017; v znaleckom posudku sa konštatuje, že zdravotný stav sťažovateľa je nezmenený.

Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje najmä takto:

„Od vydania rozhodnutia NS SR uplynula doba 18 rokov bez toho, aby Krajský súd v Trnave vykonal relevantné úkony smerujúce k vydaniu meritórneho rozhodnutia.

O zjednanie nápravy žiadala obhajkyňa v sťažnosti zo dňa 5. 6. 2017, na ktorú odpovedal predseda Krajského súdu v Trnave listom číslo Spr. 312/17 zo dňa 22. 6. 2017. Za prietahy (podľa jeho názoru vzniknuté primáme z objektívnych dôvodov) sa ospravedlnil. Poukázal na vyjadrenie predsedníčky senátu, že v dohľadnej dobe bude skúmaný ďalší postup (zákonne súladný) umožňujúci ukončenie veci tunajším súdom.

Nakoľko za dobu 4 mesiacov po odpovedi predsedu súdu nedošlo k žiadnej zmene, obhajkyňa opäť listom zo dňa 30. 10. 2017 vyzývala súd, aby konal.

Krajský súd v Trnave reagoval výzvou zo dňa 10. 11. 2017, v ktorom predsedníčka senátu JUDr. Janka Klčová vyzvala obhajkyňu, aby oznámila súdu, ako navrhuje vo veci konať, a to aj s poukazom na konkrétne zákonné ustanovenia.

Obhajkyňa listom zo dňa 4. 12. 2017 navrhla, aby súd jej klienta spod obžaloby oslobodil s poukazom na závery znaleckého posudku č. 23/2017 a 30/2017 a neprimeranú dĺžku súdneho konania.

Upozornila tiež na to, že existujúci stav je v rozpore aj s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý vo výnimočných prípadoch za primeranú lehotu konania pred vnútroštátnymi orgánmi uznáva dĺžku 6 rokov.

... dĺžku súdneho konania 20 rokov nemôže ospravedlniť žiadna právna a faktická zložitosť veci. ani správanie účastníka. Všetko závisí na postupe Krajského súdu v Trnave bez ohľadu na fakt, že vo veci došlo opakovane k zmene predsedu senátu. Ani takáto viacnásobná zmena nemôže byť na ťarchu účastníka a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu.

Nakoľko ani po tomto návrhu obhajkyne realizovaného na výzvu súdu nedošlo k žiadnej zmene, obhajkyňa podala opäť sťažnosť na prieťahy v konaní zo dňa 21. 2. 2018, na ktorú reagoval predseda Krajského súdu súdu v Trnave JUDr. Anton Jaček listom číslo Spr. 312/17 zo dňa 2. 3. 2018 s tým, že sťažnosť považuje za neopodstatnenú.

Postup krajského súdu nesvedčí o tom, že by v danej veci svoju činnosť organizoval tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, a preto doterajší priebeh, napriek určitým okolnostiam, nemožno pripísať na ťarchu faktickej zložitosti prerokovávanej veci. Zdravotný stav sťažovateľa nie je jeho správaním, ale faktom, a preto ani jemu nemožno vyčítať podiel na nečinnosti krajského súdu. Takáto zdlhavosť súdneho konania v princípe predlžuje stav právnej neistoty do tej miery, že sa jeho právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym...“

Sťažovateľ sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 25 000 €, čo odôvodňuje takto:

„Sťažovateľ má za to, že v danom prípade nie je dostatočným zadosťučinením len vyslovenie, že k porušeniu jeho základného práva došlo a prikázanie krajskému súdu konať, ale ochrana porušeného základného práva môže byť dovŕšená až priznaním finančného zadosťučinenia. Požadovaná výška je primeraná s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu s ohľadom na dĺžku nečinnosti Krajského súdu v Trnave a posudzované kritériá.

Doba konania (20 rokov) je vzhľadom na povahu dotknutých ústavných práv neprimerane dlhá, čo má negatívny dopad do súkromnej sféry sťažovateľa aj jeho rodiny. Zdravotný stav sťažovateľa je dlhodobo nepriaznivý, trpí závažným psychiatrickým ochorením, a preto podstatne citlivejšie ako osoby zdravé, vníma a reaguje na podnety, ktoré sa ho týkajú. Po dobu 20 rokov je denno denne pod tlakom podanej obžaloby, ktorému by nechcela čeliť žiadna iná osoba v jeho situácii.

... prebiehajúce trestné stíhanie ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, ktorého síce do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia treba považovať za nevinného, avšak fakt trestného stíhania je sám osebe záťažou pre každého obvineného.“

Sťažovateľ na základe svojej sťažnostnej argumentácie žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikáže krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov, prizná sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 25 000 € a úhradu trov právneho zastupovania v konaní pred ústavným súdom v sume 325,42 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre opakovane pripomína, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že posudzované trestné konanie bolo prerušené uznesením krajského súdu sp. zn. 1 T 80/1998 z 19. júna 2012 z dôvodu neschopnosti sťažovateľa chápať podstatu a zmysel trestného konania a zúčastňovať sa hlavného

pojednávania (§ 173 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005) v dôsledku jeho psychiatrického ochorenia. Krajský súd v záujme pokračovať v konaní vykonal znalecké dokazovanie na účel zistenia, či objektívna prekážka v postupe súdu naďalej pretrváva. Vzhľadom na zistenia znalca, že zdravotný stav sťažovateľa je naďalej nezmenený, možno konštatovať, že namietané trestné konanie je aj v súčasnosti prerušené v súlade so zákonom.

V nadväznosti na uvedené zistenie ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej prerušenie konania predstavuje zákonnú prekážku v konaní, a preto nečinnosť všeobecného súdu z dôvodu existencie zákonnej prekážky v konaní ústavný súd neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (m. m. II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 328/09 atď.), a preto v čase, keď je namietané konanie právoplatne prerušené, neprichádza do úvahy vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Nečinnosť krajského súdu, ktorá má oporu v rozhodnutí o prerušení konania z relevantného dôvodu, nemá charakter pochybenia v postupe súdu v podobe zbytočných prietahov, ale ide o procesným predpisom predpokladaný stav konania, preto by ústavný súd ani po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne nemohol dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2018